

📖 Sairaanhoidajien koulutussäätiö – hoitotieteen tutkimuksen tukija

HELENA LEINO-KILPI

sairaanhoidaja, professori (emerita)
Sairaanhoidajien koulutussäätiö,
hallituksen jäsen

SIRPA LUUKKAINEN

sairaanhoidaja, THM
Sairaanhoidajien koulutussäätiö,
hallituksen puheenjohtaja

MARKETTA KUPIAINEN

sairaanhoidaja, THM
Sairaanhoidajien koulutussäätiö,
hallituksen jäsen

LAURI KUOSMANEN

sairaanhoidaja, dosentti
Sairaanhoidajien koulutussäätiö,
hallituksen varapuheenjohtaja

Sairaanhoidajien koulutussäätiö (SHKS) perustettiin 80 vuotta sitten, vuonna 1944. Alkupääoman säätiölle lahjoitti silloinen lääkintöhallituksen sairaanhoidajakoulutuksen tarkastaja Venny Snellman, joka oli tunnettu ennaltaehkäisevän hoitotyön ja sairaanhoidajakoulutuksen kehittämisestä. Hoitotyön opetusta hän kehitti oppikirjojen julkaisua edistämällä sekä vaikuttamalla opiskelijoiden työ- ja harjoitteluoloihin. Säätiön ensisijaisena tavoitteena oli alkuvuosina oppimateriaalien ja julkaisujen edistäminen koulutuksen käyttöön. Myöhemmin vuosina toiminnan keskipisteeksi muodostui tukea ja edistää hoitotyön koulutusta sekä ammatillista toimintaa jakamalla vuotuisia apurahoja hoitotieteellisiin tutkimuksiin ja hoitotyön käytännön ja koulutuksen kehittämishankkeisiin sekä järjestämällä erilaisia tilaisuuksia. (Lukana, 2016)

Juhlavuoden 2024 keväällä säätiö järjesti *SHKS 80 v – Tuki suomisen hoitotyölle* -kutsuseminaarin, johon kutsuttiin säätiön apurahojen saajat neljältä viimeiseltä vuodelta. Tavoitteena oli välittää tietoa apurahojen merkityksestä sekä kannustaa tutkijoita apurahojen hakuun. Juhlavuoden kunniaksi jaettiin Vuoden 2024 tutkija -tunnustuspalkinto, jonka sai TtT, post doc -tutkija Anndra Parviainen Itä-Suomen yliopistosta. *SHKS 80 -Juhlagaala* pidettiin marraskuussa. Gaalan yhteydessä julkistettiin Vuoden 2024 Venny-tunnustuspalkinnon saaja, professori emerita

Leena Salminen Turun yliopiston hoitotieteen laitokselta ja viisi SHKS:n ansiomitalin saajaa. Vuodelle 2025 myönnettyjen *Apurahojen jakotilaisuus* pidetään joulukuussa uusille apurahojen saajille. Tapahtumien lisäksi SHKS on juhlavuotenaan esitellyt toimintaansa alan ammatti- ja tiedelehdissä (Kuosmanen ym., 2024; Luukkainen ym., 2024).

Apurahojen jaossa säätiö pyrkii huomioimaan tutkijoiden urapolun alkuvaihetta jakamalla apurahoja tohtorikoulutusta suorittaville ja vuodesta 2001 alkaen myös post doc-vaiheen tutkijoille. Monelle aloittelevalle tutkijalle SHKS:n apuraha saattaa olla ensimmäinen ja edistää osaltaan apurahojen saamista muiltakin rahoittajilta. Säätiön huolellinen taloudenhoito, harkittu strategia, sijoitustoiminnan seuranta ja asiantuntijaosaamisen hyödyntäminen ovat mahdollistaneet pitkäjänteisen tukitoiminnan. Viimeisen 10 vuoden aikana on jaettu 10–20 väitöskirja-apuraha ja 6–10 post doc-apuraha, jaettavan apurahan vaihdellessa vuosittain 100 000 ja 200 000 euron välillä. (Sairaanhoidajien koulutussäätiö, 2024)

Apurahoista päättää säätiön hallitus, joka käyttää päätöksenteon tukena ulkopuolisia hoitotieteen alan asiantuntijoita. Asiantuntijat tekevät itsenäistä arviointityötä ja antavat jokaisesta hakemuksesta säätiön hallitukselle arvion perustuen apurahahaun yhteydessä julkaistuihin myöntökriteereihin.

Apurahoja on kohdennettu ajankohtaisiin teemoihin ja määrävuosittain koulutuksen tutkimukseen säädökirjan alkuperäiseen tarkoitukseen perustuen. Vuosittain valmistuu 2–3 SHKS:n rahoittamaa väitöskirjaa. Apurahoja on alusta alkaen ollut haettavana myös kehittämishankkeisiin, joihin säätiö toivoo tulevaisuudessa saavansa enemmänkin hakemuksia.

SHKS pyrkii edistämään terveydenhuoltoon, näyttöön perustuvaan hoitotyöhön ja hoitotieteeseen liittyviä asioita yhteiskunnassa. Tavoitteena on säätiön tunnettuus aktiivisena ja hyvämaineisena toimijana, hoitotieteellisen tutkimuksen tukijana ja koulutuksen kehittäjänä. Tavoitteen saavuttamiseksi säätiö osallistuu erilaisten työryhmien ja neuvottelukuntien työhön sekä järjestää ajankohtaisia asiantuntijaseminaareja. Seminaarit ovat tärkeitä yhteistyötuloksia näyttöön perustuvan toiminnan edelleen kehittämiseksi.

Tulevaisuudessa hoitotieteellisen tutkimuksen tarve tulee kasvamaan. Tutkimustarve liittyy erityisesti pitkäaikaisiin terveys-

ongelmiin, joiden kanssa selviytymiseen hoitotiede tuottaa tietoa. Väestön sosiodemografinen muutos lisää hoitotyön keinoin autettavien kansalaisten määrää ja edellyttää vaikuttavuustutkimusta. Myös terveydenhuollon työelämän muutokset tuottavat tarvetta uusille innovatiivisille hoitotyön menetelmille ja niiden arvioinnille sekä johtamisen tutkimukseen ja kehittämiseen. Niin ikään terveysalan koulutuksen jatkuva kehitys sekä nopeasti etenevä digitaalisuus terveydenhuollossa edellyttävät uusien toimintamallien arviointia. Ihmiskuntamme suuret haasteet, ilmastonmuutos ja globaalit terveyskysymykset, haastavat myös hoitotieteilijät mukaan hakemaan ratkaisuja. Tulevaisuudessa tarvitaan laaja-alaista, eettisesti ja tieteellisesti korkeatasoista tutkimusta ja kehittämistä. (National Academies of Sciences, Engineering, and Medicine, 2021)

SHKS haluaa olla mukana tulevaisuuden rakentamisessa, vahvana tukena tutkijoille ja kehittäjille. Olemme osaltamme tuki huomisen hoitotyölle!

LÄHTEET

- Kuosmanen, L., Leino-Kilpi, H., Kupiainen, M., Luukkainen, S. (2024). Tuki huomisen hoitotyölle – Sairaanhoidtajien koulutussäätiöllä juhlavuosi. *Tutkiva hoitotyö* 22(1), 33.
- Lukana, A. (2016). Sairaanhoidtajien koulutussäätiö 1990–2014 – Toiminnan murroksesta uuteen aikakauteen. *Hoitotiede* 28(2), 150-162.
- Luukkainen, S., Kupiainen, M., Leino-Kilpi, H., Kuosmanen, L. (2024). Sairaanhoidtajien koulutussäätiöllä juhlavuosi. *Pro Terveys*, 2/2024, 26-27.
- National Academies of Sciences, Engineering, and Medicine. (2021). *The Future of Nursing 2020-2030: Charting a Path to Achieve Health Equity*. Washington, DC: The National Academies Press. <https://doi.org/10.17226/25982>.
- Sairaanhoidtajien koulutussäätiö. (2024). Haettu 12.11.2024 osoitteesta <https://www.shks.fi/>